

17.6.2022

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Asia: Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi yleisistä kielitutkinnoista annetun lain muuttamisesta

Viite: Lausuntopyyntönumeron diaarinumero: VN/21671/2021

Opetusalan ammattijärjestö OAJ kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi yleisistä kielitutkinnoista annetun lain muuttamisesta

OAJ:n lausunto

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yleisistä kielitutkinnoista annettua lakia. Muutokset koskisivat ennen kaikkea seuraamuksia tutkinnon suorittajan vilpillisestä menettelystä, vilpin yrityksestä tai niissä avustamisesta. OAJ kannattaa lakiin lisättäväksi ehdotettuja säädöksiä vilpillisestä menettelystä ja järjestyksen rikkomisesta sekä näiden seuraamuksista.

Yleisten kielitutkintojen suorituskäytännöt ovat ymmärrettävästi kasvaneet viimeisen kymmenen vuoden aikana. Oletettavaa on, että tarve kielitutkintojen suorittamiseen säilyy suurena ja myös edelleen kasvaa nykyisestä. Suorituskäytännön kasvaessa myös vilppitapausten määrä voi lukumääräisesti kasvaa. Tämän seurauksena vilpillisestä menettelystä ja järjestyksen rikkomisesta tarkemmin säätäminen on perusteltua menettelyn yhdenmukaisuuden varmistamiseksi ja kuormittavan, vilppitapausten koskevan selvitystyön tueksi. OAJ yhtyy esityksen perusteluissa mainittuun tutkintojärjestelmän uskottavuuden ja luotettavuuden merkitykseen ja sen vahvistamiseen vilpillisen menettelyn seurausten ollessa lakisäätteisiä ja selkeitä.

OAJ kannattaa esitettyjä Opetushallituksen asemaa tarkentavia muutoksia ja täsmennyksiä koskien tutkintomaksujen perimistä, palauttamista sekä erilaisten rekisterien ylläpitämistä.

OAJ kannattaa 3 §:n uudistamista esitetyllä tavalla. Tutkintotoimikunnan toimikauden lyhentäminen on perusteltua henkilövaihdosten ollessa yleisiä. Myös tutkintotoimikunnan kokoonpanon kasvattaminen esitetysti on perusteltua. OAJ pitää tärkeänä, että pykälän 3. momentissa säädetään niistä tahoista, joita tutkintotoimikunnan tulee edustaa ollen "ainakin kielen opetuksen, kielitaidon testauksen ja työmarkkinoilla tarvittavan kielitaidon asiantuntijoita".

17.6.2022

OAJ kannattaa myös esitettyjä tutkintotoimikunnan jäsenten tehtäviä, päätöksiä ja asemaa koskevia täsmennyksiä säädöksessä.

OAJ korostaa, että kielitutkintoihin osallistuvia on tärkeä tiedottaa etukäteen selkokielellä vilpillisen menettelyn tai järjestyshäiriöiden aiheuttamisen seuraamuksista sekä myös tutkintomaksuja koskevasta menettelystä.

OAJ pitää hyvänä esitystä nykyisen tutkintotoimikunnan jatkamisesta tehtävässään toimikautensa loppuun eli vuoden 2024 loppuun asti myös lain tultua voimaan vuoden 2023 alusta.

Jaakko Salo
koulutuspolitiikan päällikkö

Tuomo Laakso
erityisasiantuntija